

**Συνδιάσκεψη της Χάγης
για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο**

**39. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΣΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ¹**

(Συνήφθη στις 23 Νοεμβρίου 2007)

Τα Κράτη που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο,
Επιθυμώντας να θεσπίσουν κοινές διατάξεις σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής,
Επιθυμώντας να εκσυγχρονίσουν την Σύμβαση της Χάγης της 24^{ης} Οκτωβρίου 1956 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής παιδιών και την Σύμβαση της Χάγης της 2ας Οκτωβρίου 1973 για το Εφαρμοστέο Δίκαιο στις Υποχρεώσεις Διατροφής,
Επιθυμώντας την ανάπτυξη γενικών κανόνων για το εφαρμοστέο δίκαιο που δύνανται να συμπληρώσουν την Σύμβαση της Χάγης της 23^{ης} Νοεμβρίου 2007 για την Ανάκτηση Διατροφής Παιδιών και Άλλων Μορφών Οικογενειακής Διατροφής σε Αλλοδαπό Κράτος,
Αποφάσισαν να συνάψουν ένα Πρωτόκολλο για αυτό τον σκοπό και αποδέχονται τις κάτωθι διατάξεις-

Άρθρο 1

Πεδίο Εφαρμογής

(1) Το παρόν Πρωτόκολλο καθορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής που προκύπτουν από οικογενειακή σχέση, σχέση συγγένειας, γάμο ή

---

¹ Το παρόν Πρωτόκολλο, περιλαμβανομένου σχετικού υλικού, είναι προσβάσιμο στην ιστοσελίδα της Διάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο (www.hcch.net) στην ενότητα «Συμβάσεις». Για το πλήρες ιστορικό του Πρωτοκόλλου, βλ. Συνδιάσκεψη της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Διαδικασίες της Εικοστής Πρώτης Συνεδρίασης [προς δημοσίευση].

(σελίδα 2)

συγγένεια εξ αγχιστείας, περιλαμβανομένης της υποχρέωσης διατροφής παιδιού ανεξάρτητα από την οικογενειακή κατάσταση των γονέων.

(2) Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατ'εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου θα υπόκεινται στην επιφύλαξη ύπαρξης τυχόν σχέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 2

Παγκόσμια ισχύ

Το παρόν Πρωτόκολλο ισχύει ακόμα και εάν το εφαρμοστέο δίκαιο είναι αυτό ενός Μη Συμβαλλόμενου Κράτους.

Άρθρο 3

Γενικός κανόνας για το εφαρμοστέο δίκαιο

(1) Οι υποχρεώσεις διατροφής θα διέπονται από το δίκαιο του Κράτους της συνήθους κατοικίας του δικαιούχου, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν Πρωτόκολλο.

(2) Σε περίπτωση αλλαγής της συνήθους κατοικίας του δικαιούχου, θα ισχύει το δίκαιο του Κράτους της νέας συνήθους κατοικίας από την στιγμή της αλλαγής αυτής.

Άρθρο 4

Ειδικοί κανόνες υπέρ ορισμένων δικαιούχων

(1) Θα ισχύουν οι κάτωθι διατάξεις στην περίπτωση υποχρεώσεων διατροφής:

(α) γονέων στα παιδιά τους

(β) προσώπων, εκτός γονέων, σε πρόσωπα κάτω των 21 ετών, εκτός από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις σχέσεις, οι οποίες αναφέρονται στο Άρθρο 5, και

(γ) παιδιών στους γονείς τους.

(σελίδα 3)

(2) Εάν ο δικαιούχος δεν είναι σε θέση, δυνάμει του δικαίου που αναφέρεται στο Άρθρο 3, να λάβει διατροφή από τον υπόχρεο, θα ισχύει το δίκαιο του φόρουμ.

(3) Παρά το περιεχόμενο του Άρθρου 3, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει αίτηση στην αρμόδια αρχή του Κράτους όπου ο υπόχρεος έχει την συνήθη κατοικία του, θα ισχύει το δίκαιο του φόρουμ. Όμως, εάν ο δικαιούχος δεν είναι σε θέση, δυνάμει αυτού του δικαίου, να λάβει διατροφή από τον υπόχρεο, θα ισχύει το δίκαιο του Κράτους της συνήθους κατοικίας του δικαιούχου.

(4) Εάν ο δικαιούχος δεν είναι σε θέση, δυνάμει του δικαίου που αναφέρεται στο Άρθρο 3 και τις παραγράφους 2 και 3 αυτού, να λάβει διατροφή από τον υπόχρεο, θα ισχύει το δίκαιο του Κράτους της κοινής τους ιθαγένειας, εφόσον υπάρχει.

Άρθρο 5

Ειδικός κανόνας για συζύγους και πρώην συζύγους

Σε περίπτωση ύπαρξης υποχρέωσης διατροφής ανάμεσα σε συζύγους, πρώην συζύγους ή μέρη ενός γάμου που έχει ακυρωθεί, δεν θα ισχύει το Άρθρο 3 εάν ένα εκ των μερών υποβάλει ένσταση και το δίκαιο του άλλου Κράτους, συγκεκριμένα του Κράτους της τελευταίας κοινής συνήθους κατοικίας τους, έχει πλησιέστερη σχέση με τον γάμο. Σε αυτή τη περίπτωση, θα ισχύει το δίκαιο του εκείνου άλλου Κράτους.

Άρθρο 6

Ειδικός κανόνας υπεράσπισης

Σε περίπτωση ύπαρξης άλλων υποχρεώσεων διατροφής από αυτές που απορρέουν από την σχέση γονέα-παιδιού απέναντι σε ένα παιδί και αυτών που αναφέρονται στο Άρθρο 5, ο υπόχρεος δύναται να προσβάλει απαίτηση του δικαιούχου για τον λόγο ότι δεν υπάρχει τέτοια υποχρέωση βάσει του δικαίου του Κράτους της συνήθους κατοικίας του υπόχρεου και του δικαίου του Κράτους της κοινής ιθαγένειας των μερών, εφόσον υπάρχει.

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 4)

Άρθρο 7

Καθορισμός του εφαρμοστέου δικαίου για μία συγκεκριμένη διαδικασία

(1) Παρά το περιεχόμενο των Άρθρων 3 έως 6, ο δικαιούχος και ο υπόχρεος διατροφής με σκοπό μόνο μίας συγκεκριμένη διαδικασία σε ένα δεδομένο Κράτος δύνανται ρητά να καθορίσουν το δίκαιο εκείνου του Κράτους που ισχύει για υποχρέωση διατροφής.

(2) Ο καθορισμός που έγινε ενώπιον του θεσμού που διεκπεραιώνει αυτές τις διαδικασίες θα διατυπώνεται σε συμφωνία υπογεγραμμένη από αμφότερα τα μέρη, εγγράφως ή καταχωρισμένη με οποιονδήποτε τρόπο, οι δε πληροφορίες που θα περιέχει θα είναι προσβάσιμες έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μεταγενέστερη αναφορά.

Άρθρο 8

Καθορισμός του εφαρμοστέου δικαίου

(1) Παρά το περιεχόμενο των Άρθρων 3 έως 6, ο δικαιούχος και ο υπόχρεος διατροφής δύνανται οποτεδήποτε να καθορίζουν ένα από τα ακόλουθα δίκαια που θα ισχύει για υποχρέωση διατροφής:

- α) το δίκαιο Κράτους του οποίου ένα μέρος είναι υπήκοος τον καιρό του καθορισμού
- β) το δίκαιο Κράτους της συνήθους κατοικίας ενός μέρους τον καιρό του καθορισμού
- γ) το δίκαιο που καθόρισαν τα μέρη όπως ισχύει, ή το δίκαιο που ισχύει στην πραγματικότητα, για το περιουσιακό τους καθεστώς
- δ) το δίκαιο που καθόρισαν τα μέρη όπως ισχύει, ή το δίκαιο που ισχύει στην πραγματικότητα, για το διαζύγιο ή τον δικαστικό χωρισμό τους.

(2) Αυτή η συμφωνία θα γίνεται εγγράφως ή θα καταχωρείται με οποιονδήποτε τρόπο, οι δε πληροφορίες που περιέχονται θα είναι προσβάσιμες έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μεταγενέστερη αναφορά και θα υπογράφεται από αμφότερα τα μέρη.

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 5)

(3) Η παράγραφος 1 δεν θα ισχύει για τις υποχρεώσεις διατροφής σε ανήλικο ή ενήλικο ο οποίος, λόγω αναπηρίας ή ανεπάρκειας των προσωπικών ικανοτήτων του, δεν είναι σε θέση να προστατέψει τα συμφέροντά του.

(4) Παρά την ισχύ του δικαίου που καθορίζουν τα μέρη σύμφωνα με την παράγραφο 1, το ερώτημα εάν ο δικαιούχος μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμά του σε διατροφή θα καθορίζεται από το δίκαιο του Κράτους της συνήθους κατοικίας του δικαιούχου τον καιρό του καθορισμού.

(5) Εκτός εάν τον καιρό του καθορισμού τα μέρη ενημερώθηκαν πλήρως και γνωρίζουν τις συνέπειες του καθορισμού που έκαναν, το δίκαιο που καθορίστηκε από τα μέρη δεν θα ισχύει όταν η εφαρμογή εκείνου του δικαίου θα οδηγούσε σε προδήλως άδικες ή μη εύλογες συνέπειες για ένα εκ των μερών.

Άρθρο 9

«Τόπος κατοικίας» αντί «αθαγένεια»

Ένα Κράτος που θεωρεί την έννοια του «τόπου κατοικίας» συνδεδετικό παράγοντα σε οικογενειακά ζητήματα δύνανται να ενημερώνει το Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο ότι για τις περιπτώσεις που τίθενται ενώπιον των αρχών του, η λέξη «αθαγένεια» στα Άρθρα 4 και 6 αντικαθίστανται από τον «τόπο κατοικίας» όπως ορίζεται σε εκείνο το Κράτος.

Άρθρο 10

Δημόσιες υπηρεσίες

Το δικαίωμα μιας δημόσιας υπηρεσίας να ζητεί απόδοση επιδόματος που παρέχεται στον δικαιούχο αντί διατροφής θα διέπεται από το δίκαιο στο οποίο υπόκειται αυτή η υπηρεσία.

Άρθρο 11

Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 6)

Το εφαρμοστέο δίκαιο για την υποχρέωση διατροφής θα διευκρινίζεται *μεταξύ άλλων*-

- α) σε ποιο βαθμό και από ποιον δύναται να ζητήσει διατροφή ο δικαιούχος,
- β) τον βαθμό στον οποίο ο δικαιούχος δύναται να ζητήσει αναδρομική διατροφή,
- γ) την βάση για τον υπολογισμό του ποσού της διατροφής και την τιμαριθμική προσαρμογή,
- δ) ποιος δικαιούται να ασκήσει προσφυγή για διατροφή, εκτός από ζητήματα που αφορούν την δικανική ιδιότητα και την εκπροσώπηση στην διαδικασία
- ε) τον βαθμό υποχρέωσης ενός υπόχρεου διατροφής, όπου μια δημόσια υπηρεσία ζητεί απόδοση επιδομάτων που προβλέπονται για έναν δικαιούχο αντί διατροφής.

Άρθρο 12

Αποκλεισμός παραπομπής (renvoi)

Στο Πρωτόκολλο, ο όρος «δίκαιο» σημαίνει το ισχύον σε ένα Κράτος δίκαιο εξαιρουμένων των κανόνων σύγκρουσης νόμων.

Άρθρο 13

Δημόσια τάξη

Η εφαρμογή του δικαίου που καθορίζεται βάσει του Πρωτοκόλλου δύναται να απορριφθεί μόνο στον βαθμό που οι συνέπειές του θα ήταν προδήλως αντίθετες με την δημόσια τάξη του φόρουμ.

Άρθρο 14

Καθορισμός του ποσού διατροφής

Ακόμη και εάν το εφαρμοστέο δίκαιο προβλέπει διαφορετικά, οι ανάγκες του δικαιούχου και οι πόροι του υπόχρεου καθώς και τυχόν αποζημίωση που έλαβε ο δικαιούχος αντί καταβολών περιοδικής διατροφής θα λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό του ποσού διατροφής.

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 7)

Άρθρο 15

Μη εφαρμογή του Πρωτοκόλλου σε εσωτερικές συγκρούσεις

- (1) Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος στο οποίο εφαρμόζονται διαφορετικά συστήματα δικαίου ή σύνολο κανόνων δικαίου για τις υποχρεώσεις διατροφής δεν θα υποχρεούται να εφαρμόζει τους κανόνες του Πρωτοκόλλου σε συγκρούσεις μόνο ανάμεσα σε αυτά τα διαφορετικά συστήματα ή σύνολο κανόνων δικαίου.
- (2) Το παρόν Άρθρο δεν θα ισχύει για έναν Οργανισμό Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης.

Άρθρο 16

Μη ενοποιημένα νομικά συστήματα-εδαφική μονάδα

- (1) Για ένα Κράτος στο οποίο εφαρμόζονται δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολο κανόνων δικαίου για ένα ζήτημα που πραγματεύεται το παρόν Πρωτόκολλο σε διαφορετικές εδαφικές μονάδες-
- α) τυχόν αναφορά στο δίκαιο ενός Κράτος θα ερμηνεύεται ως αναφορά, όπου αρμόζει, στο δίκαιο που ισχύει στην σχετική εδαφική μονάδα
- β) τυχόν αναφορά στις αρμόδιες αρχές ή δημόσιους φορείς εκείνου του Κράτους θα ερμηνεύεται ως αναφορά, όπου αρμόζει, σε εκείνους που εξουσιοδοτούνται να δρουν στην σχετική εδαφική μονάδα
- γ) τυχόν αναφορά στη συνήθη κατοικία σε εκείνο το Κράτος θα ερμηνεύεται ως αναφορά, όπου αρμόζει, στη συνήθη κατοικία στην σχετική εδαφική μονάδα
- δ) τυχόν αναφορά στο Κράτος από το οποίο δύο πρόσωπα έχουν κοινή καταγωγή θα ερμηνεύεται ως αναφορά στην εδαφική μονάδα που καθορίζει το δίκαιο εκείνου του Κράτους ή εν απουσία των σχετικών κανόνων, στην εδαφική μονάδα με την οποία συνδέεται περισσότερο η υποχρέωση διατροφής
- ε) τυχόν αναφορά στο Κράτος του οποίου ένα πρόσωπο είναι υπήκοος θα ερμηνεύεται ως αναφορά στην εδαφική μονάδα που όρισε το δίκαιο εκείνου του Κράτους ή εν απουσία σχετικών κανόνων, στην εδαφική μονάδα με την οποία το πρόσωπο έχει την πλησιέστερη σχέση.

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 8)

(2) Με σκοπό τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου βάσει του Πρωτοκόλλου που αφορά ένα Κράτος που αποτελείται από δύο ή περισσότερες εδαφικές μονάδες έκαστη των οποίων έχει το δικό της σύστημα δικαίου ή σύνολο κανόνων δικαίου για ζητήματα που καλύπτει αυτό το Πρωτόκολλο, θα εφαρμόζονται οι εξής κανόνες-

α) εάν υπάρχουν κανόνες που ισχύουν σε ένα τέτοιο Κράτος οι οποίοι προσδιορίζουν ποιο δίκαιο εδαφικής μονάδας εφαρμόζεται, θα εφαρμόζεται το δίκαιο εκείνης της ενότητας

β) εν απουσία τέτοιων κανόνων, θα εφαρμόζεται το δίκαιο της σχετικής εδαφικής μονάδας όπως ορίζεται στην παράγραφο 1.

(3) Το παρόν Άρθρο δεν θα ισχύει για έναν Οργανισμό Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης.

Άρθρο 17

Μη ενοποιημένα νομικά συστήματα-σύγκρουση (δικαίων) προσωπικού χαρακτήρα

Με σκοπό τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου βάσει του Πρωτοκόλλου για ένα Κράτος που διαθέτει δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολο κανόνων δικαίου που ισχύουν για διάφορες κατηγορίες προσώπων για ζητήματα που καλύπτει το παρόν Πρωτόκολλο, τυχόν αναφορά στο δίκαιο τέτοιου Κράτους θα ερμηνεύεται ως αναφορά στο νομικό σύστημα που καθορίζεται από τους ισχύοντες κανόνες εκείνου του Κράτους.

Άρθρο 18

Συντονισμός με προηγούμενες Συμβάσεις της Χάγης για Διατροφή

Μεταξύ των Συμβαλλόμενων Κρατών, το παρόν Πρωτόκολλο αντικαθιστά την *Σύμβαση της Χάγης της 2ας Οκτωβρίου 1973 για το Εφαρμοστέο Δίκαιο στις Υποχρεώσεις Διατροφής* και την *Σύμβαση της Χάγης της 24^{ης} Οκτωβρίου 1956 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής σε παιδιά*.

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 9)

Άρθρο 19

Συντονισμός με άλλα έγγραφα

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
REPUBLIQUE HELLENIQUE, MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
SERVICE DE TRADUCTION
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE**

(1) Το παρόν Πρωτόκολλο δεν επηρεάζει άλλη διεθνή πράξη στην οποία τα Συμβαλλόμενα Κράτη είναι ή καθίστανται Μέρη και που περιέχει διατάξεις για ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο, εκτός εάν γίνει αντίθετη δήλωση από τα Συμβαλλόμενα Κράτη σε τέτοια πράξη.

(2) Η Παράγραφος 1 εφαρμόζεται και σε ενιαία δίκαια βάσει ειδικών δεσμών περιφερειακών ή άλλου είδους ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα Κράτη.

Άρθρο 20

Ομοιογενής ερμηνεία

Κατά την ερμηνεία αυτού του Πρωτοκόλλου, θα ληφθεί υπόψη ο διεθνής χαρακτήρας του και η ανάγκη προώθησης της ομοιογένειας κατά την εφαρμογή του.

Άρθρο 21

Επισκόπηση της πρακτικής λειτουργίας του Πρωτοκόλλου

(1) Ο Γενικός Γραμματέας της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο θα συγκαλέσει εάν είναι αναγκαίο μία Ειδική Επιτροπή προκειμένου να εξετάσει την πρακτική λειτουργία του Πρωτοκόλλου.

(2) Για τον σκοπό τέτοιας επισκόπησης, τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα συνεργάζονται με το Μόνιμο Γραφείο της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο για την συγκέντρωση νομολογίας που αφορά στην εφαρμογή του Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 22

Μεταβατικές διατάξεις

Το παρόν Πρωτόκολλο δεν θα ισχύει για διατροφή που αξιώνει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος για περίοδο που προηγείται της έναρξης ισχύος του σε εκείνο το Κράτος.

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 10)

Άρθρο 23

Υπογραφή, επικύρωση και προσχώρηση

(1) Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από όλα τα Κράτη.

(2) Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα υπογράφοντα Κράτη.

- (3) Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για προσχώρηση όλων των Κρατών.
- (4) Έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης θα κατατίθενται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου της Ολλανδίας, που είναι το κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο.

Άρθρο 24

Οργανισμοί Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης

- (1) Ένας Οργανισμός Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης που αποτελείται μόνο από κυρίαρχα Κράτη και είναι αρμόδιο για ορισμένα ή όλα τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο δύναται εξίσου να υπογράψει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στο Πρωτόκολλο. Ο Οργανισμός Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης θα έχει σε τέτοια περίπτωση τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Συμβαλλόμενου Κράτους, στον βαθμό που ο Οργανισμός έχει αρμοδιότητες για ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο.
- (2) Τον καιρό της υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, ο Οργανισμός Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης θα ενημερώνει εγγράφως το κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο για τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο για τα οποία η αρμοδιότητα έχει μεταβιβαστεί σε εκείνον τον Οργανισμό από τα Κράτη Μέλη του. Ο Οργανισμός θα ενημερώνει εγγράφως αμέσως το κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο για τυχόν μεταβολή των αρμοδιοτήτων του όπως ορίζεται στην πιο πρόσφατη ειδοποίηση που δίνεται βάσει αυτής της παραγράφου.
- (3) Τον καιρό της υπογραφής, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, ένας Οργανισμός Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης δύναται να δηλώσει,

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 11)

σύμφωνα με το Άρθρο 28, ότι ασκεί αρμοδιότητα για όλα τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο και ότι τα Κράτη Μέλη που έχουν μεταβιβάσει την αρμοδιότητα στον Οργανισμό Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης για το εν λόγω ζήτημα

θα δεσμεύονται από το Πρωτόκολλο δυνάμει της υπογραφής, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης του Οργανισμού.

(4) Με σκοπό την έναρξη ισχύος του Πρωτοκόλλου, τυχόν έγγραφο που καταθέτει ένας Οργανισμός Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης δεν θα υπολογίζεται εκτός εάν ο Οργανισμός Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης το δηλώνει βάσει παραγράφου 3.

(5) Τυχόν αναφορά σε «Συμβαλλόμενο Κράτος» ή «Κράτος» στο Πρωτόκολλο ισχύει εξίσου για έναν Οργανισμό Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης που συμμετέχει σε αυτό, όπως αρμόζει. Σε περίπτωση που ένας Οργανισμός Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης κάνει την δήλωση που αναφέρεται στην παράγραφο 3, τυχόν αναφορά σε «Συμβαλλόμενο Κράτος» ή «Κράτος» στο Πρωτόκολλο ισχύει εξίσου για τα σχετικά Κράτη Μέλη του Οργανισμού, όπως αρμόζει.

Άρθρο 25

Έναρξη ισχύος

(1) Το Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα με την παρέλευση τριών μηνών από την κατάθεση του δεύτερου εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης που αναφέρεται στο Άρθρο 23.

(2) Από τότε και στο εξής, το Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ-

α) για κάθε Κράτος ή κάθε Οργανισμό Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης που αναφέρεται στο Άρθρο 24 που επικυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει ακολούθως το Πρωτόκολλο ή προσχωρεί σε αυτό, την πρώτη ημέρα του μήνα με την παρέλευση τριών μηνών από την κατάθεση της πράξης του επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 12)

β) για εδαφική μονάδα για την οποία επεκτάθηκε το Πρωτόκολλο σύμφωνα με το Άρθρο 26, την πρώτη ημέρα του μήνα με την παρέλευση τριών μηνών από την κοινοποίηση της δήλωσης που αναφέρεται σε εκείνο το Άρθρο.

Άρθρο 26

Δηλώσεις για τα μη ενοποιημένα νομικά συστήματα

- (1) Εάν ένα Κράτος έχει δύο ή περισσότερες εδαφικές μονάδες στις οποίες εφαρμόζονται διαφορετικά συστήματα δικαίου για ζητήματα που πραγματεύεται το παρόν Πρωτόκολλο, δύναται τον καιρό της υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης να δηλώσει σύμφωνα με το Άρθρο 28 ότι το Πρωτόκολλο θα επεκταθεί για τις εδαφικές ενότητες του ή μόνο για μία ή περισσότερες και δύναται να τροποποιήσει αυτή την δήλωση υποβάλλοντας άλλη δήλωση οποτεδήποτε.
- (2) Τυχόν τέτοια δήλωση θα κοινοποιείται στο κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο και θα αναφέρει ρητά την εδαφική μονάδα στην οποία εφαρμόζεται το Πρωτόκολλο.
- (3) Εάν ένα Κράτος δεν κάνει την δήλωση βάσει αυτού του Άρθρου, το Πρωτόκολλο θα επεκτείνεται για τις εδαφικές μονάδες εκείνου του Κράτους.
- (4) Το παρόν Άρθρο δεν θα ισχύει για Οργανισμό Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης.

Άρθρο 27

Επιφυλάξεις

Δεν δύνανται να υπάρχουν επιφυλάξεις στο παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 28

Δηλώσεις

- (1) Δηλώσεις που αναφέρονται στα Άρθρα 24(3) και 26(1) δύνανται να γίνονται

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 13)

μετά την υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση ή οποτεδήποτε από τότε και μετά και δύνανται να τροποποιούνται ή αποσύρονται οποτεδήποτε.

(2) Δηλώσεις, τροποποιήσεις και αποσύρσεις θα κοινοποιούνται στο Κράτος στο οποίο κατατίθεται η Σύμβαση.

(3) Δήλωση που έγινε τον καιρό της υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης θα τίθεται σε ισχύ ταυτόχρονα με την έναρξη ισχύος αυτού του Πρωτοκόλλου για το ενδιαφερόμενο Κράτος.

(4) Δήλωση που έγινε σε μεταγενέστερο χρόνο και τυχόν τροποποίηση ή απόσυρση δήλωσης θα τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα μετά την παρέλευση τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία το Κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο έλαβε την κοινοποίηση.

Άρθρο 29

Καταγγελία

(1) Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος στο παρόν Πρωτόκολλο δύναται να το καταγγείλει με γραπτή ειδοποίηση στο Κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο. Η καταγγελία δύναται να περιορίζεται σε ορισμένες εδαφικές μονάδες της Κράτους με μη ενοποιημένο νομικό σύστημα στο οποίο εφαρμόζεται το Πρωτόκολλο.

(2) Η καταγγελία θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα με την παρέλευση 12 μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία το κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο έλαβε την ειδοποίηση. Όταν στην ειδοποίηση ορίζεται μεγαλύτερη περίοδος έναρξης ισχύος της καταγγελίας, η καταγγελία θα τεθεί σε ισχύ μετά την παρέλευση της μεγαλύτερης περιόδου από την ημερομηνία κατά την οποία το κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο έλαβε την ειδοποίηση.

Άρθρο 30

Ειδοποίηση

Φ09222/374-2/2

(σελίδα 14)

Το κράτος στο οποίο κατατίθεται το Πρωτόκολλο θα ειδοποιεί τα Μέλη της Διάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο και άλλα Κράτη και Οργανισμούς Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης που έχουν υπογράψει,

επικυρώσει, αποδεχθεί, εγκρίνει ή προσχωρήσει σύμφωνα με τα Άρθρα 23 και 24 για τα κάτωθι-

- α) τις υπογραφές και τις επικυρώσεις, αποδοχές, εγκρίσεις και προσχωρήσεις που αναφέρονται στα Άρθρα 23 και 24
- β) την ημερομηνία κατά την οποία το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 25
- γ) τις δηλώσεις που αναφέρονται στα Άρθρα 24(3) και 26(1)
- δ) τις καταγγελίες που αναφέρονται στο Άρθρο 29.

Προς επιβεβαίωση των ανωτέρω, οι νομίμως εξουσιοδοτημένοι για αυτό υπογράφοντες υπογράφουμε το παρόν Πρωτόκολλο.

Έγινε στην Χάγη, σήμερα 23 Νοεμβρίου 2007, στην Αγγλική και Γαλλική γλώσσα, και αμφότερα τα κείμενα είναι εξίσου πρωτότυπα, ένα ενιαίο αντίγραφο των οποίων θα κατατεθεί στα αρχεία της Κυβέρνησης του Βασιλείου της Ολλανδίας και ένα επικυρωμένο αντίγραφο αυτού θα αποσταλεί, δια της διπλωματικής οδού, σε κάθε Μέλος της Διάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο την ημέρα της Εικοστής Πρώτης Συνεδρίασης και σε κάθε ένα από τα άλλα Κράτη που έχουν συμμετάσχει σε εκείνη την Συνεδρίαση.

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο έγγραφο στην Αγγλική

Αθήνα, 13/2/2017. Η μεταφράστρια Ελίνα Τσαγκλή